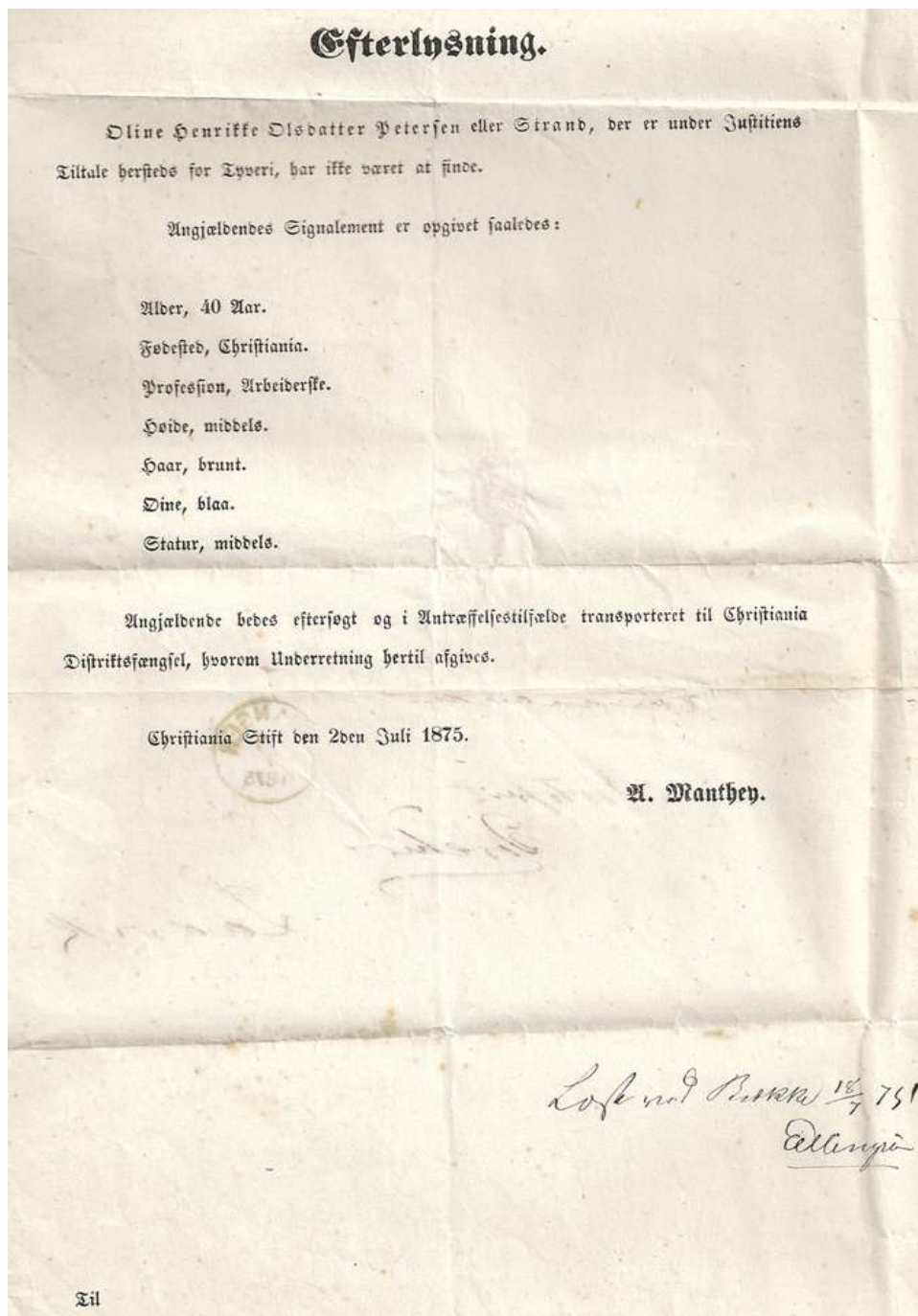

EN ARBEIDERSKE OG EN AMTMANN

av
Tore Haga

En kvinne av arbeiderklassen i Christiania, Oline Henrikke, var datter av Ole Petersen Strand, synes det å kunne utledes av ovenstående. Dette bekreftes av kirkeboken, som videre opplyser at mor var Berthe Iversdatter, og at foreldrene ikke var gift. Det kan se ut som at Oline Henrikke ble gift Pettersen og i 1865 bodde i Drammen, idet jeg legger til grunn at hun er den samme som folketellingen av det året benevner Lene Henrikke Pettersen f. Strand. Vi ser at Oline Henrikke i 1875 var etterlyst i forbindelse med at hun var tiltalt for tyveri. Hvor hun hadde gjort av seg, var ikke godt å vite, og myndighetene fant det nok best å etterlyse henne på landsbasis.

Under etterlysningen står navnet A. Manthey. Ringer det noen bjeller? Javisst! Det navnet har vi jo sett i de gamle postsirkulærene på nett. F.o.m. nr. 17/1867 t.o.m. nr. 19/1868 samt i 1872 f.o.m. nr. 1 t.o.m. nr. 6 står navnet under hver utgave, først bare Manthey, men snart A. Manthey. August Christian Manthey (1811-1880) var sjef - d.v.s. statsråd - for Marinedepartementet i disse to periodene (foruten at han i årenes løp bestyrte en rekke andre departementer). Som kjent ble Postdepartementet og Marinedepartementet slått sammen 1. oktober 1861, og de aktuelle sirkulærene opplyser da også å skrive seg fra Den Kongelige Norske Regjerings Marine- og Post-Departement. På den tid etterlysningen er datert, var Manthey imidlertid stiftsamtmann i Christiania.

Som det fremgår av brevets adresseside, er det stemplet Leganger og tilstilet lensmannen i Ladevig. Leganger er der hvor amtmannen i Nordre Bergenhus Amt holdt til (fra 1862), og vi forstår da at stiftsamtmannen i Christiania har sendt etterlysningen (trolig i et passende antall) til de øvrige amtmennene, som i sin tur sendte en til hver lensmann i sitt amt. Som embedsmann hadde amtmannen portofrihet, og han kunne etter nærmere regler delegere attestasjonsrett til sin full mektig.

Hvorvidt man fikk tak i Oline Henrikke, og om hun i tilfelle ble straffedømt, har jeg ikke funnet ut.

Kilder:

Egen samling.

Kirkebok for Christiania Domkirke.

Folketellingen av 1865.

Postens sirkulærer på nett.

Wikipedia: August Christian Manthey.

Store Norske Leksikon: August Christian Manthey.

Debes, Jan: Det norske statsråd 1814-1949.

Fylkesmannsgarden på Nybø, NRK Sogn og Fjordane Fylkesleksikon.

Fortegnelse over de Functionærer, der ifølge gjældende Bestemmelser for Tiden ere berettigede til at udstede Portofrihedsattester

(24. April 1867).